

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quæ sit gratia voluntatem bonam præueniens. D

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

*Ibid. ad fi-
nem eiusd.
cap. 32.*

dictum intelligatur, vt totum detur Deo qui ho-
minis voluntatem bonam præuenit, & præparat
adiuuandam, & adiuuat præparatam: nolentem
præuenit vt velit, volentē subsequitur ne frustra ve-
lit. Ecce his verbis & aliis præmissis eu dēter tra-
ditur, quia voluntas hominis præparatur & præue-
nitur gratiā Dei vt velit bonum, & adiuuatur ne
frustra velit.

Quod bona voluntas comitatur gratiam.

*In to. 1. epi-
stol. 106. an-
te medium.*

Itaque bona voluntas comitatur gratiam non
gratiā voluntatem. Vnde Aug. ad Bonif. Papam
scribens contra Pelag. inquit: Cum fides impetrat
iustificationem sicut vnique Deus partitus est
mensuram fidei: non gratiam Dei aliquid meriti
præcedit humani, sed ipsa meretur augeri, vt au-
cta mereatur & perfici voluntate comitante, non
ducēte, pedissequa, nō præuia. Ecce hic aperte ha-
bes, q̄ gratia præuenit bonę voluntatis meritum: &
ipsa bona voluntas pedissequa est gratiæ, non
præuia.

*Quæsit gratia voluntatem præueniens, scilicet, fides
cum dilectione.*

*Epist. eadē
ad Bonifa-
ciū 106.
paulo suspi-
rans.*

Et si diligenter intendas, nihilomin⁹ tibi mon-
stratur quæ sit ipsa gratia voluntatem præueniens
& præparans, scil. fides cum dilectione. Ideoque
Aug. in eodem tractans quomodo iustificati sum⁹
ex fide, & tamen gratis (vtrumq; enim dicit Apost.
qui dicit, iustificati ex fide, alibi ait, iustificati gra-
tis per gratiam) Hoc enim ideo dixit, ne fides ipsa
superba sit, ne dicat sibi, si ex fide iustificati, quo-
modo gratis? Quod n. fides meretur, cur nō poti⁹
redditur quàm donatur. Nō dicat homo ista fide-
lis: quia cum dixerit habeo fidem, vt merear iu-
stificationē, respondetur ei, Quid habes, quod nō
accepisti? Fides. n. qua iustificat⁹ es, gratis tibi da-
ta est. Hic apertē ostēditur q̄ fides est causa iustifi-
cationis & ipsa est gratia & beneficium q̄ hominis
præ-

præuenitur voluntas & præparatur. Vnde Aug. in
 i. l. retract. Voluntas est qua & peccatur, & rectè vi- Ca. 9. pat-
 uitur. Voluntas v. ipsa nisi Dei gratia liberetur à lulum ante
 seruitute qua peccati serua facta est, & vt vitia su- medium.
 peret adiuuetur: rectè pieque viui à mortalibus
 non potest: & hoc beneficium quo liberatur nisi
 eam præueniret, iam meritis daretur, & nõ esset
 gratia, quæ vtique gratis datur. Præuenitur ergo
 bona hominis voluntas illo gratiæ beneficio, quo
 liberatur & præparatur. Et illud beneficium fides
 Christi rectè intelligitur: sicut August. in Ench. e-
 uidenter ostendit dicens. Ipsum arbitrium libe-
 randum est post illam ruinam à seruitute pecca-
 ti. Nec omnino per se ipsum, sed per solam Dei gra-
 tiam quæ in fide Christi posita est, liberatur vt vo- C. 106. in fi.
 luntas præparetur. Ecce apertè dicit gratiam, per Aug in En.
 quam liberatur arbitriũ & præparatur voluntas, chiridio. c.
 sitam esse in fide Christi. Fides enim Christi (vt in 117. in fine.
 eodem ait) impetrat quod lex imperat.

*Quod voluntas bona que præuenitur gratia, quadam
 Dei dona præuenit.* E

Ipsa tamen eadem voluntas quædam gratiæ
 dona præuenit. Vnde Aug. in Ench. Præcedit bo- a. 13. ad
 na voluntas hominis multa Dei dona, sed nõ om- finem.
 nia: quæ autem non præcedit, ipsa in eis est & ipsa
 iuuat: nam vtrunq; legitur in sanctis eloquiis, Et
 misericordia ei⁹ præuenit me: & misericordia Dei
 subsequetur me: nolentem quippe præuenit vt ve-
 lit: volentem subsequitur ne frustra velit. Cur. n.
 admonemur orare pro inimicis nostris nolenti-
 bus pie viuere, nisi vt Deus in eis operetur & vel-
 le? Itemq; cur admonemur petere vt accipiamus,
 nisi vt ab illo fiat quod volumus, à quo factũ est, vt
 velimus? Inde Apost. ait, non est volentis neq; cur-
 rētis, sed Dei miserētis. Ex his apparet, q̄ bona ho- Rom. 6. 4.
 minis volũtas quædã dona Dei præuenit, q̄ eã co-
 mitatur gratia adiuuãs: & quibusdã præuenitur,

D d

quia